

สรุปและขอเสนอแนะ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การนำหยกงานกับบัณฑิตการลงทุนในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๙" ซึ่งผู้เขียนได้เสนอมาทั้งแบบที่ ๑ ถึงแบบที่ ๕ แล้วนั้น ผู้เขียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาไว้ คือ

๑. เพื่อทราบจำนวนการนำหยกงานของกรรมกรทั้งในอุตสาหกรรมที่มีสหภาพแรงงาน และในอุตสาหกรรมที่ไม่มีสหภาพแรงงาน

๒. เพื่อทราบจำนวนการลงทุนหรือการขยายตัวทางอุตสาหกรรมว่าเพิ่มขึ้น หรือลดลง ในอัตราส่วนเท่าใด เพราะเหตุใด

๓. เพื่อทราบว่า การนำหยกงานเป็นมูลเหตุให้การลงทุนลดน้อยลงไปหรือไม่
ในการศึกษา ผู้เขียนได้ทำการศึกษาวิจัยในลักษณะของการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและจากการที่ได้เข้าร่วมระงับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแรงงานด้วยตนเอง รวมทั้งการสอบถามสัมภาษณ์เจ้าของสถานประกอบการ และนักวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรายละเอียดของการตั้งวัตถุประสงค์และวิธีการศึกษาได้อธิบายไว้ละเอียดในบทที่ ๑ แล้ว

จากการทำการศึกษา พอจะสรุปได้ดังนี้

ในด้านกรนำหยกงาน

ในด้านกรนำหยกงานของกรรมกรนั้น อาจสรุปสาเหตุได้ ๒ ประเด็นคือ

๑. สาเหตุภายในสถานประกอบการ

๒. สาเหตุภายนอกสถานประกอบการ

สำหรับสาเหตุภายในสถานประกอบการนั้น สามารถที่จะสรุปได้โดยสังเขปดังนี้คือ
 ก. เกิดจากลักษณะของลูกจ้างเด ะนายจ้างโดยธรรมชาติ ที่มักจะมีความเห็นหรือ
 ทัศนคติที่ขัดแย้งกันอยู่เสมอ เพราะนายจ้างเป็นผู้จ้างจึงต้องการผลผลิตสูงสุด ด้วยวิธี
 ประหยัด ขณะที่ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้รับจ้างก็ต้องการค่าตอบแทนมาก ซึ่งอย่างน้อยก็ให้คุ้มกับ
 แรงงานที่ท่าลงไป จึงมักเกิดปฏิกิริยาต่อต้านกันเสมอ

ข. การเอาเปรียบของนายจ้าง โดยการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมาย
 และการจัดสวัสดิการที่ไม่ดีพอ และบางแห่งทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในการทำงาน

ค. การขัดแย้งในเรื่องการบริหารงาน เนื่องจากสถานประกอบการบางแห่ง
 ขาดระบบการบริหารงานค้ำบุคคลที่ดี บางแห่งก็ไม่ให้ความสนใจค้ำนี้เลย ทำให้สถาน
 ประกอบการขาดความเชื่อระหว่างลูกจ้างและนายจ้างที่ดีไป

ง. การค้ำเงินงานของรัฐบาล กล่าวคือ ความคุ้มสถานประกอบการไม่ทั่วถึง เพราะ
 เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ เป็นต้น ทำให้ลูกจ้างขาดความรู้อ่านกฎหมาย และนายจ้างอาจไม่เข้า
 ใจในการปฏิบัติตามกฎหมายได้

สำหรับสาเหตุภายนอกสถานประกอบการ นั้น กล่าวได้ว่า เป็นสาเหตุทั่วไปของ
 บัญหา ซึ่งได้แก่

ก. สภาพเศรษฐกิจ กล่าวได้ว่า ตั้งแต่ ๒๕๑๕ เป็นต้นมา เศรษฐกิจของประเทศ
 ตกต่ำมาก ซึ่งไม่เพียงประเทศไทยเท่านั้น ทั่วโลกก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน ทำให้เกิดภาวะ
 เงินเฟ้อ และราคาสินค้าสูงขึ้นเรื่อย ๆ ลูกจ้างจึงต้องการค่าจ้างที่สูงกว่าเดิม

ข. ภาวะค่าจ้างและค่าครองชีพ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ
 ในขณะที่ค่าจ้างแรงงานต่ำ ซึ่งไม่เพียงพอแก่การครองชีพที่สูงขึ้น ลูกจ้างจึงเกิดความ
 เดือดร้อน และทางที่จะช่วยได้ก็คือเรียกร้องเอาจากนายจ้าง

ค. การตื่นตัวของลูกจ้าง กล่าวคือ ลูกจ้างเริ่มมีความตื่นตัวในการเรียกร้องขอ
 สิ่งที่ต้องการจากนายจ้าง เพราะเริ่มมีกฎหมายที่ให้สิทธิ์ตนเอง ในการเรียกร้องและ
 นัดหยุดงานโดยไม่ผิดกฎหมาย ทำให้การนัดหยุดงานของลูกจ้างมีมากขึ้น เพราะก่อน
 พ.ศ. ๒๕๑๕ ลูกจ้างถูกจำกัดสิทธิในเรื่องดังกล่าว

ง. การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง อันมีมาตั้งแต่มีการปฏิวัติเมื่อปลาย พ.ศ. ๒๕๑๔ และเหตุการณ์หลังเดือนตุลาคม ๒๕๑๖ ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นลักษณะของการเลือกตั้ง มีการใช้สิทธิอย่างเต็มที่ ประกอบกับการเรียกร้องและการนัดหยุดงานทำได้โดยมีกฎหมายรับรอง จึงทำให้มีการใช้สิทธิอย่างเต็มที่ นอกจากนั้น ทางความยุติธรรมก็ปรากฏว่ามีการแทรกแซงจากคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การนัดหยุดงานเกิดขึ้น

ในด้านการลงทุน

กล่าวได้ว่า การลงทุนในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จากอดีตจนถึง พ.ศ. ๒๕๑๖ ซึ่งเป็นปีที่ได้รับความสนใจสูงสุด แต่หลังจากนั้น การลงทุนได้รับความสนใจน้อยลง ทำให้ภาวะการลงทุนในประเทศลดลงไปทั่ว ทั้งนี้อาจสรุปสาเหตุได้ดังนี้

๑. ภาวะตกต่ำของเศรษฐกิจโลก
๒. การค้าระหว่างประเทศลดลง
๓. สถานการณ์ทางการเมืองและประเทศเพื่อนบ้าน
๔. ภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศชะงักงัน
๕. ตลาดต่างประเทศของสินค้าบางประเภทตกต่ำลง
๖. รัฐบาลผู้บริหารประเทศในช่วงดังกล่าวไม่มีเสถียรภาพและขาดความมั่นคง
๗. นโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลไม่แน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการลงทุนภาคเอกชน
๘. ความไม่สงบด้านแรงงาน

และในด้านการนัดหยุดงานกับการลงทุน นั้น กล่าวได้ว่ามีความสัมพันธ์กันไม่น้อย เพราะการลงทุนต้องมีการจ้างงาน จริงอยู่แม้การนัดหยุดงานเป็นเรื่องปกติในระบบอุตสาหกรรม แต่ในประเทศไทยไม่เคยมีการนัดหยุดงานขนาดใหญ่ เช่น การนัดหยุดงานในช่วง พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๘ มาก่อน การนัดหยุดงานจึงมีผลต่อการลงทุนด้วย เหตุนี้

๑. ไม่ยึดถือการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย
๒. มีการยึดสถานประกอบการ เมื่อนักหยุดงาน
๓. มีการทำลายทรัพย์สินของนายจ้าง
๔. มีการกักขังทนายเหี่ยวเจ้าของกิจการ
๕. กำนันหยุดงานมีการเมืองเข้าเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะมีการแทรกแซงจากคอมมิวนิสต์ด้วย

จากการศึกษามาตั้งแต่ต้น พอจะสามารถให้คำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังนี้

๑. จำนวนการนัดหยุดงาน อันเกิดจากการพิพาทแรงงานระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึง ๒๕๑๙ แสดงตามตารางที่ ๒๒ ดังนี้

ตารางที่ ๒๒

การนัดหยุดงานและการพิพาทแรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๙

พ.ศ.	การพิพาทแรงงาน	การนัดหยุดงาน
๒๕๑๖	๕๓๓	๕๐๑
๒๕๑๗	๔๓๗	๓๕๗
๒๕๑๘	๔๖๐	๒๔๑
๒๕๑๙	๓๔๐	๑๓๓
รวม	๑,๘๕๐	๑,๒๓๒

ที่มา - กรมแรงงาน

๒. การขยายตัวเพิ่มขึ้น หรือลดลง ของการลงทุนในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๙ โดยคิดจาก พ.ศ. ๒๕๑๖ ซึ่งเป็นปีที่ได้รับความสนใจในการลงทุนสูงสุด เป็นต้นมา แสดงได้ตามตารางที่ ๔๓ ดังนี้

ตารางที่ ๔๓

การขยายตัวของกาลงทุน ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๙

พ.ศ.	จำนวนลงทุน (ล้านบาท)	เพิ่มขึ้น + ลดลง -
๒๕๑๖	๕,๘๖๒	-
๒๕๑๗	๘,๘๐๑	- ๑๑.๖๕ %
๒๕๑๘	๒,๒๗๓	- ๕๘.๐๘ %
๒๕๑๙(ปก.)	๒,๘๖๗	- ๕๘.๕๐ %

๓. จากการศึกษาในบทที่ ๕ ได้พบว่า การนัดหยุดงานของกรรมกรมีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการลงทุนของเจ้าของสถานประกอบการเช่นกัน โดยเฉพาะการนัดหยุดงานที่ไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย รวมทั้งการนัดหยุดงานที่มีฝ่ายตรงข้ามเข้าแทรกแซง ซึ่งก็อาจที่จะกล่าวได้ว่า การนัดหยุดงานก็เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่เกิดความกระทบกระเทือนต่อบรรยากาศการลงทุนภายในประเทศ ทั้งที่เป็นผลกระทบโดยตรง และผลกระทบทางอ้อม ซึ่งผลจากการตกต่ำของการลงทุนก็จะกลับไปมีผลกระทบกระเทือนต่อภาวะการณ์ในประเทศต่อไปอีกเป็นลูกโซ่ ซึ่งก็กลับไปถึงความเดือดร้อนของผู้ใช้แรงงาน และทำให้เกิดการเรียกร้องของกรรมกรตามขึ้นมาอีก ซึ่งก็จะวนเวียนไปเช่นนี้ เพื่อให้ภาวะการณ์ดังกล่าวเข้าสู่ภาวะการณ์ที่ดีขึ้น ผู้เขียนเห็นว่าเราควรจะต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้ล่วงหน้าเป็นมูลเหตุที่ก่อให้เกิดวิกฤติการณ์ด้านแรงงานขึ้น ปัญหาที่กล่าวถึงนี้เป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายจะต้องช่วยกันแก้ไข คือ

๑. ปัญหาทางค่านายจ้าง
๒. ปัญหาทางค่านลูกจ้าง
๓. ปัญหาทางค่านรัฐบาล

ปัญหาทางค่านายจ้าง

กังวลที่ไ้กล่าวมาแล้วว่า ยังมีนายจ้างอีกจำนวนไม่น้อยที่ไม่คำนึงถึงความเป็นอยู่
 ความต้องการ รวมไปถึงสภาพการทำงานของลูกจ้าง นายจ้างบางแห่งยังคงเอาโรคเอาเปรียบ
 ลูกจ้างทั้งในด้านการใช้แรงงาน และการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน แม้
 ปัจจุบันก็ยังมียายจ้างที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานเรื่องค่าจ้างขั้นต่ำ การลาป่วย และอื่นๆ
 ทศนคติของนายจ้างที่มีต่อลูกจ้างยังคงเป็นไปในทางตรงข้าม ซึ่งความจริงแล้วความคิดดังกล่าว
 นำที่จะหมกมุ่นไปแล้ว ผู้เขียนสังเกตจากการทำงานของผู้เขียนในปัจจุบัน บรรดาตัวแทนลูกจ้าง
 ของสถานประกอบการต่าง ๆ ซึ่งตัวแทนลูกจ้างเหล่านี้มีบทบาทในการเรียกร้องให้นายจ้าง
 ทำการเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้าง มีจำนวนไม่น้อยที่ถูกฝ่ายนายจ้างกำจัดให้ออกไปจากสถาน
 ประกอบการของตน ส่วนมากจะเป็นสถานประกอบการที่ไม่มีสภาพแรงงาน สิ่งเหล่านี้
 แสดงให้เห็นว่า นายจ้างเจ้าของกิจการเงินทุนยังไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม
 กังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งนับตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นมาที่รัฐบาลห้ามมิให้
 มีการนัดหยุดงานของกรรมกร และห้ามนายจ้างปิดงานงคจ้าง ลูกจ้างไม่สามารถจะใช้การ
 นัดหยุดงานเป็นเครื่องมือในการบีบบังคับหรือต่อรองนายจ้างได้ ทำให้เกิดความสงบทางค่าน
 แรงงานอยู่ในขณะนี้ ยิ่งทำให้นายจ้างหลายรายปล่อยปะละเลย ในการปฏิบัติต่อลูกจ้างเพื่อ
 สมานความเข้าใจซึ่งกันและกัน จึงทำให้เห็นว่า ค่าสา ลูกจ้างกับนายจ้างหรือนายทุน
 เป็นค่าที่ไม่สามารถจะรวมเข้าด้วยกันได้ควยดี และหากมีโอกาสอีกครั้งหนึ่ง การพิพาท
 ค่านแรงงานระหว่างลูกจ้างและนายทุนจะต้องเกิดขึ้นอย่างรุนแรงอีกครั้งหนึ่งอย่างไม่มีปัญหา

สำหรับปัญหานี้ผู้เขียนขอเสนอว่า เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวนายจ้างเอง และประโยชน์ต่อประเทศชาติ ซึ่งแสดงผลถึงการยอมรับของบรรดานายทุนทั้งหลายด้วย นายจ้างควรพิจารณา ทบทวนนโยบายการบริหารงานของตนเองเสียใหม่ ควรที่พยายามช่วยเหลือแก่ลูกจ้างเมื่อทำได้ ความแตกต่างของชนชั้นระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างนั้นสามารถมองเห็นได้ชัดโดยทั่วไป นายจ้างต้องถือเป็นหน้าที่ของตนอย่างหนึ่งที่จะต้องลดช่องว่างดังกล่าว อันถือว่าเป็นความรับผิดชอบ ต่อสังคม ไม่ควรแสดงความฟุ้งเฟ้ออันแสดงถึงความแตกต่างอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสิ่งที่ฝ่ายตรงข้ามสามารถหยิบยกขึ้นมาโจมตีได้อย่างง่ายดาย เพราะสามารถเห็นได้โดยทั่วไป

นายจ้างควรใช้เวลาช่วงที่สงบนี้คิด และพิจารณาให้ถี่ถ้วน ที่ผ่านมาก็คือตนเองได้ประพฤติปฏิบัติสิ่งใดไปบ้างอันอาจจะเป็นต้นเหตุแห่งความไม่เข้าใจกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง นายจ้างได้ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานขั้นต่ำเกี่ยวกับ สภาพการจ้างแรงงานแล้วหรือยัง นายจ้างได้เอาใจเอาเปรียบลูกจ้างของตนมากน้อยเพียงใด นายจ้างควรรับหาทางปรับปรุงสภาพการจ้าง สวัสดิการ และระเบียบการปฏิบัติงานใหม่มีความยุติธรรมยิ่งขึ้น ควรหาทางส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ผูกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานให้ดีขึ้น เพิ่มพูนสมรรถภาพของผู้นับด้วยชาตทุกระดับให้มีความเข้าใจ ปัญหาอันแรงงานอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติต่อกันได้บ้างด้วยโดยยุติธรรม ไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะถือเอาโอกาสนี้หาทางกดขี่ข่มเหงลูกจ้างคนงานของตน คนงานที่เคยหลงผิดหรือเคยกระทำการใด ๆ ที่เห็นว่าไม่เหมาะสมไม่ควรที่จะไปซ้ำเติมเขา ควรหาทางช่วยเหลือแนะนำให้เขาเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้ถูกต้อง ให้อุจกมีความรับผิดชอบหน้าที่ให้อุจกขยันหมั่นเพียร เพื่อความก้าวหน้าในงานจะสร้างศรัทธาให้เกิดแก่ฝ่ายลูกจ้างได้อย่างมากมาย การจัดระเบียบบริหารที่ยังไม่ดี ไม่มีประสิทธิภาพหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลที่ยังบกพร่องก็ควรที่จะได้สืบหาทางแก้ไขปรับปรุงเสียให้ดีขึ้น เพื่อความสงบสุขในอุตสาหกรรมโดยส่วนรวม

อัตราค่าแรงที่ดี หรือสภาพการจ้างอื่น ๆ ก็ดี ถ้านายจ้างเห็นว่าน่าปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้โดยไม่ขาดทุน ก็อาจจะทำและในขณะเดียวกันนายจ้างก็อาจจะต่อรองกับฝ่ายลูกจ้างเป็นการตอบแทนในเรื่องความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบและความเอาใจใส่ในการทำงานได้ สิ่งใดที่นายจ้างเคยฟุ้งเฟ้อ เคยใช้จ่ายเงินในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความอิจฉาริษยา หรือเป็น

ไปในลักษณะที่จะแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างชนชั้นขึ้นแล้วก็ควรจะได้พิจารณาหาทางแก้ไขปรับปรุงเสีย และควรทำอย่างละมุนละมัยโดยไม่ให้ฝ่ายที่จะกระทบกระเทือนต้องเกิดการต่อสู้ขัดขวาง คือทำโดยบัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น นั่นเอง (๑)

นอกจากนั้น นายจ้างควรถือความสนใจในเรื่องการฝึกอบรมและพัฒนาบุคคล เพราะเท่าที่ผ่านมาในอดีต นายจ้างไม่ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควรจะเป็นซึ่งการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคคลในระดับบริหารและหัวหน้างานนั้น จะช่วยนายจ้างอย่างมากในด้านการแก้ปัญหาแรงงาน ซึ่งในปัจจุบันทางศูนย์อบรมแรงงานสัมพันธ์ กรมแรงงาน ก็ได้จัดหลักสูตรการอบรมด้านต่าง ๆ สำหรับนายจ้างอยู่หลายโครงการ และถ้าเป็นไปได้ นายจ้างก็ควรสนับสนุนให้คนงานระดับค่าลงไปได้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาตนเอง ความรับผิดชอบต่อนายจ้าง องค์กรครอบครัว ตลอดจนสังคม และต่อประเทศชาติ การลงทุนเรื่องการฝึกอบรมนี้ จะไม่เห็นผลในระยะสั้น แต่จะปรากฏผลให้เห็นในระยะยาวต่อมาซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมาก

กล่าวโดยสรุป ก็ขอให้นายจ้างอย่าได้คิดว่าเหตุการณ์ในชุดปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เช่นปัจจุบันนี้จะยั่งยืน และความสงบในถิ่นแรงงานจะไม่เกิดขึ้นอีก ถ้าหากทุกฝ่ายไม่ช่วยกันแก้ไขและปรับปรุงบรรยากาศให้ดีขึ้นแล้ว ทั้งที่สามารถที่จะแก้ไขได้ เหตุการณ์อย่างที่เคยประสบในอดีต ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๙ อาจะเกิดขึ้นอีกและอาจทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นกว่า

๑) เคนพงษ์ พลละคร, โฉมหน้าใหม่ของแรงงานสัมพันธ์ในประเทศไทย
(กรุงเทพฯ, สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๐)

ปัญหาทางค่านลูกจ้าง

คงได้กล่าวมาแล้วถึงความขัดแย้งระหว่างนายจ้างและลูกจ้างจากการขัดแย้งเล็กน้อย จนถึงการนัดหยุดงาน ซึ่งเริ่มตั้งแต่แรกเริ่มเมื่อลูกจ้างยังไม่เข้าใ้การทำงานในระบบอุตสาหกรรม จนถึงความขัดแย้งอย่างรุนแรงที่แสดงให้เห็นว่า การขัดแย้งนั้นมิได้เกิดจากสาเหตุธรรมดาสามัญ แต่มีสาเหตุจากการที่ลูกจ้างถูกแทรกแซง ลูกจ้างไม่ทราบข้อเท็จจริงของสถานประกอบการ การปฏิบัติตามกลุ่มคนงานอื่น ๆ และการกระทำไปเพราะเหตุผลแห่งความจำเป็นจริง ๆ และเมื่อเกิดข้อขัดแย้งขึ้น การกระทำของลูกจ้างจะเข้าไปในทางตรงข้าม กล่าวคือจะทำการกึ่งงาน ซึ่งเป็นผลเสียต่อการผลิต บางรายลูกจ้างจะเอากฎหมายมาเป็นเครื่องมือในการก่อกวนแกล้งหรือเอาโรคเอาเปรียบนายจ้าง เช่น การขาดงานไปเฉย ๆ แล้วอ้างว่าป่วย ซึ่งนายจ้างไม่สามารถพิสูจน์ได้ เป็นต้น นอกจากนั้น ก็มีบางรายที่เกเร และกระทำตัวไม่เป็นการประทัยใจนายจ้าง ทำให้เกิดการเอือมระอาต่อลูกจ้าง และผลก็คือนายจ้างก็อาจจะเลิกจ้างลูกจ้างไป แล้วหันมาใช้เครื่องจักรแทนแรงงานและสิ่งเหล่านี้ ก็จะประสมกับลูกจ้างทำให้ลูกจ้างได้รับความเดือดร้อนขึ้นอีก และการพิพาทแรงงานก็เกิดขึ้น และทำให้มหานครเกิดความไม่สงบ

ปัญหาดังกล่าวนี้นอกจากทั้งนายจ้างและรัฐบาลจะต้องพยายามแก้ไขแล้ว ลูกจ้างเองจะต้องมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหานี้เกิดจากตัวลูกจ้างเองด้วย เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาและความเดือดร้อนต่อตัวเอง และต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม ลูกจ้างจะต้องตระหนักถึงตนเองว่าได้ประพฤตินั้นเป็นลูกจ้างที่ดีของนายจ้างหรือยัง เราได้ปฏิบัติตามเป็นพลเมืองดีของชาติแล้วหรือยัง ทำงานคุ้มค่ากับค่าจ้างของนายจ้างไหม สิ่งที่เราเรียกร้องจากนายจ้างนั้น มีเหตุผลเพียงใด นายจ้างมีความรับผิดชอบในการจ่ายหรือจัดสวัสดิการให้ลูกจ้างเพียงใด หากลูกจ้างขยันรับผิดชอบทำงานให้นายจ้างด้วยใจรัก ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตก่อให้เกิดผลิตผลแก่นายจ้างอย่างเป็นที่น่าพอใจแล้ว การเรียกร้องขอขึ้นค่าจ้างหรือขอให้นายจ้างปรับปรุงสวัสดิการก็ย่อมจะมีน้ำหนักมากกว่า ควรระลึกอยู่เสมอว่า ผลิตผลของประเทศจะเพิ่มขึ้น ราคาสินค้าจะลดลงก็มาจากความขยันหมั่นเพียรของคณงานและต้นทุนการผลิตก็จะสูงต่างประเทศได้ หากลูกจ้างผลิตได้น้อย ต้นทุนก็สูงสินค้าของเราก็มีราคาแพง ไม่มีการซื้อ ส่งออกนอกประเทศก็จะสูงสินค้าต่างประเทศที่มีต้นทุน

ต่ำกว่าไม่ได้ เมื่อสินค้าของประเทศไทยเราไม่มีตลาด นายจ้างก็ขาดทุน เราจะหาทางลด
ต้นทุนโดยการลดการผลิตลดคนงาน ลูกหลานที่เกิดมาภายหลังก็จะเดือดร้อนคนงานไทยต้องหัด
คิดถึงหลักเศรษฐศาสตร์ง่าย ๆ เหล่านี้ควยหัวหน้าคนงาน หรือผู้นำสหภาพแรงงานควรจะได้
หัดมองการณ์ไกลไม่ควรมองแต่เพียงประโยชน์เฉพาะหน้า ระยะสั้น เพราะการมองเช่นนั้น
เท่ากับเน้นการกีดทางตนเองให้หวนลง ในที่สุดนายจ้างและลูกจ้างเองก็อยู่ไม่ได้ และที่สำคัญ
ที่สุดประเทศชาติของเราก็คงอยู่ไม่ได้ควย ลูกจ้างไม่ควรคิดว่า การทำงานอย่างขยันขันแข็ง
นั้นจะเป็นการเสียเปรียบนายจ้าง ลูกจ้างจะต้องขยันและมีประสิทธิภาพเสียก่อน จึงจะพูดกับ
นายจ้างหรือเรียกร้องต่อรองกับนายจ้างได้อย่างเต็มปากเต็มคำ

นอกจากนั้น ลูกจ้างจะต้องสนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน
การบริหารธุรกิจ เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศพอสมควร เพื่อจะได้ไม่ตกเป็นเหยื่อ
ของฝ่ายตรงข้าม และนายจ้างที่ฉลาด ควรพยายามใช้เสลลาวางจากงานนี้ให้เป็นประโยชน์
ไม่ควรปล่อยให้หายบวมเข้าครอบงำ การเลือกผู้นำคนงานต้องระมัดระวังไม่ควรเลือกผู้
มีประวัติการทำงานไม่ดี เพราะผู้ทำถือตัวอย่างที่ดีของลูกจ้าง หากได้ผู้นำที่มีสมรรถภาพ
มีจิตใจบริสุทธิ์ผุดผ่อง ลูกจ้างก็จะสบายใจได้ ถ้าได้ผู้นำประเภทต้องการหากเกราะป้องกัน
ตัว หรือผู้นำที่หวังผลทางการเมือง โดยการสมัครเป็นหัวหน้าสหภาพแรงงานเพื่อมิให้นายจ้าง
ไล่ออกได้ง่าย ๆ โดยการอาศัยกฎหมายแรงงานเป็นเกราะป้องกันตัว ผู้นำลักษณะนี้ก็อาจ
หาลูกจ้างไปสู่ความหายนะได้ ลูกจ้างจึงต้องระมัดระวังให้ดี

สิ่งที่สำคัญคือ ลูกจ้างทุกคนจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่าตนเองเป็นคนไทย เกิดใน
แผ่นดินไทย อาศัยข้าวปลาอาหารที่ได้จากแผ่นดินไทยเลี้ยงตัวให้เติบโตใหญ่ขึ้นมา ดังนั้นควรถือ
เป็นหน้าที่ของแต่ละคนที่จะต้องช่วยกันสร้างบรรยากาศในการที่จะอยู่ร่วมกันโดยสันติให้เกิด
ขึ้นไม่ควรทำตนเป็นเครื่องมือของผู้แสวงอำนาจ โปรคณิกถึงอนาคตของตนเองที่จะเกิดใหญ่
ขึ้นมาในอนาคตและบุตรหลาน เขาต้องมีการศึกษา มีงานทำ มีรายได้ หากไม่ช่วยกันสร้าง
บรรยากาศในการทำงานให้ดีขึ้นในขณะนี้แล้ว ก็จะไม่มีคนมาลงทุนในประเทศ โอกาสที่ลูก
หลานจะมีงานทำในอนาคตก็จะลดน้อยลง ก็เท่ากับว่าลูกจ้างเองมีส่วนในการลงโทษอนาคต

ของลูกหลานของตนเองด้วย จะต้องระลึกเสมอว่าจะไม่ทำตนให้เป็นคนขวางความเจริญของ
 ชนบ้านเมือง แต่ต้องช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันสร้างสรรคบ้านเมืองด้วยมือและสมอง
 เราจะต้องช่วยเหลือตนเองกชนที่จะไปร้องขอความช่วยเหลือจากคนอื่น ถ้าทุกคนทำดีเข้าใจกัน
 พึ่งพาอาศัยกัน ผอนสั้นผอนยาวกัน เศรษฐกิจของชาติเราก็จะกระเตื้องขึ้น นายจ้างก็อยู่ได้
 ลูกจ้างก็อยู่ได้ ชนบ้านเมืองก็อยู่ได้ตลอดรอดฝั่ง แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า ลูกจ้างจะต้อง
 ยอมนายจ้างเสียหมดทุกอย่าง ลูกจ้างทุกคนมีสิทธิเสรีภาพที่จะก่อตั้งสหภาพแรงงาน เจริญ
 ต่อรองกับนายจ้างตามเดิม และควรจะทำด้วย เพราะมีฉะนั้นแล้วนายจ้างก็จะชะล่าใจและ
 กตริข่มเหงลูกจ้างต่อไป แทนที่ความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างจะดีขึ้นอาจจะกลับ
 เลวลงก็ได้ แต่การต่อสู้เรียกร้องของลูกจ้างจะต้องเป็นไปโดยความมีสติ ฉลาด และรับ
 ฝึกชอบด้วย (๒)

ปัญหาทางรัฐบาล

การดำเนินงานบริหารประเทศของรัฐบาล มีส่วนผลักดันการนัดหยุดงานอยู่ไม่น้อย
 ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติการต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ทางราชการในส่วนที่เกี่ยวข้องต้องขึ้นอยู่กั
 นโยบายของรัฐบาล นอกจากนั้นสาเหตุต่าง ๆ ที่จะเป็นที่มาแห่งการยื่นขอเรียกร้อง
 จนถึงการนัดหยุดงาน ก็ยังเป็นปัญหาที่รัฐบาลจะต้องหาทางแก้ไขให้หมดไป ผู้เขียนเห็นว่า
 รัฐบาลจำเป็นต้องปรับปรุงและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังนี้คือ

๑. ปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ
๒. ปัญหาทางการศึกษา
๓. ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน
๔. ปัญหาเรื่องการรักษากฎหมาย

- ๕. ปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
- ๖. ปัญหาทางการเมือง

ปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ

ปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้ลูกจ้างจำเป็นต้องเรียกร้องขอเพิ่มค่าจ้างแรงงานอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะภาวะการครองชีพในประเทศไทยนับวันก็จะสูงขึ้น ราคาสินค้าก็มีแนวโน้มสูงไปในทางเดียวกัน การประกาศเพิ่มเงินเดือนข้าราชการหรือเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ไม่สามารถจะแก้ปัญหาที่แท้จริงได้ เพราะเมื่อมีการประกาศใช้ ราคาสินค้าก็เพิ่มขึ้นตามมา จึงเท่ากับว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นนั้น เป็นการชดเชยไปกับราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้น รายได้ที่แท้จริงไม่ได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย กำลังการซื้อของผู้บริโภคอาจลดลงไปด้วยซ้ำ

เกี่ยวกับผลผลิตทางการเกษตร จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นต้นมา เรายังไม่สามารถเพิ่มผลผลิตในสาขาเกษตรให้ขยายตัวในอัตราที่สูงได้ นอกจากนั้นเกษตรกรยังประสบปัญหาราคา บัญชีการผลิตและความแปรปรวนของสินค้าอากาศเป็นประจำ แต่ในทางตรงข้ามราคาสินค้าอุตสาหกรรมในท้องตลาดก็มีราคาสูงทำให้ค่าครองชีพของประชาชนผู้บริโภคซึ่งส่วนใหญ่ก็คือ กรรมกรและชาวไร่ชาวนา รวมอยู่ด้วย อีกประการหนึ่งที่ทำให้การเกษตรของประเทศไม่สามารถกระทำได้อย่างเต็มที่ก็เป็นเพราะเราขาดเทคนิคการผลิตแบบใหม่ในระดับไรนา การเพิ่มผลผลิตในสาขาเกษตรจึงทำได้ด้วยการขยายพื้นที่การเพาะปลูกเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งก็ปรากฏว่าในระยะหลัง ๆ นี้ พื้นที่การเพาะปลูกไม่สามารถขยายออกไปได้ง่ายเหมือนแต่เดิม ขณะที่ประชากรในชนบทยังคงเพิ่มในอัตราที่สูง จึงเป็นสาเหตุให้เกิดมีแรงงานส่วนเกินในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ยิ่งเมื่อมีการประกอบกิจการเกษตรไม่ประสบผลดีเท่าที่ควร จึงทำให้แรงงานส่วนเกินและที่ไม่เกินหันมาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม และเกิดการอพยพแรงงานจากชนบทเป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้ปัญหาแรงงานไม่จับส้นเพราะสภาพเศรษฐกิจของประเทศไม่ดีเท่าที่ควร ปัญหาแรงงานก็จะเกิดขึ้น เพราะค่าครองชีพสูงขึ้นเรื่อย ๆ กรรมกรจึงได้เรียกร้องขอเพิ่มค่าจ้างแรงงาน ค่าครองชีพขึ้น และปรากฏว่าการเรียกร้องก็บานปลาย

ต่อไป จนยากต่อการแก้ไข ตามที่กล่าวมาข้างต้น

จึงกล่าวได้ว่า ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ประชาชน โดยทั่วไป โดยเฉพาะกรรมกรผู้ซึ่งมักจะถูกนายทุนเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ ผู้เขียนจึงเห็นว่ารัฐบาลควรจะหาทางแก้ไขระบบเศรษฐกิจในประเทศให้เข้าสู่ภาวะปกติและให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมการเกษตร การส่งเสริมให้มีการลงทุนในประเทศให้มากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการผลิตเพื่อการส่งออก การรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนเลิกฟุ่มเฟือยใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศไทย การแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างชนชั้น

ในด้านการส่งเสริมการเกษตร ก็เพื่อที่จะให้ชาวไร่ชาวนาในชนบทมีงานทำไม่ต้องอพยพเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมโดยการเร่งการปฏิรูปการเกษตร ปฏิรูปที่ดิน การจัดสรรเครดิตเพื่อการเกษตร การชลประทาน การจัดหาปุ๋ยสะอาด พัฒนาการไฟฟ้า ถนน เป็นต้น นอกจากนั้น ก็ควรทำการอบรมชี้แจงส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียนพืชไร่พืชไร่ และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อการชลประทานอย่างถูกต้อง เพื่อประสิทธิภาพในการผลิต และส่งเสริมการค้าเงินการสหกรณ์ รวมทั้งอุตสาหกรรมครัวเรือนและการแปรรูปสินค้าเกษตร เป็นต้น

สำหรับการส่งเสริมการลงทุน รวมทั้งการส่งเสริมการผลิตเพื่อการส่งออกนั้น ก็เพื่อเป็นการสร้างงานให้เกิดขึ้น ยั้งมีการลงทุนมากขึ้นเท่าไร การมีงานทำก็มีมากขึ้น ทั้งนี้ต้องวางมาตรการในการรักษาความสงบค้ำประกันแรงงานให้สืบต่อไปด้วย เพื่อไม่ให้เกิดการฉีพาทแรงงานอันจะเป็นเหตุให้การลงทุนต้องลดลงไป ทั้งนี้รัฐบาลจะต้องพิจารณาการยกกระดัมรายได้และค่าจ้างแรงงานให้เหมาะสมไม่สูงเกินไป ที่จะทำให้ผู้ลงทุนอยู่ไม่ได้ เพราะการขึ้นค่าจ้างแรงงานก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นดังกล่าวดำเนินไปทุกก่อน ๆ รัฐบาลอาจต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและลักษณะของอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ แต่ทั้งนี้ต้องให้สอดคล้องกับภาวะค่าครองชีพ นอกจากนั้น เพื่อเป็นการกระจายความเจริญไปยังท้องถิ่นต่าง ๆ ก็ควรส่งเสริมให้มีการลงทุนในส่วนภูมิภาคมากยิ่งขึ้น โดยวางนโยบายและกำหนดสิทธิพิเศษต่าง ๆ ให้รัดกุมและเห็นการจูงใจนักลงทุน แต่ทั้งนี้สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ ต้องสร้างระบบการคมนาคมให้ทั่วถึง เสียก่อนเพราะการที่ผู้ลงทุนจะพิจารณาลงทุนก็จะขึ้นอยู่กับความสะดวกในการขนส่ง และการขนถ่ายสินค้าเป็นประการสำคัญ เมื่อมีการลงทุนกระจายไปทั่วก็เท่ากับสร้างความเจริญ

ไปยังท้องที่ต่าง ๆ ในประเทศ ทำให้ประชากรมีรายได้ เศรษฐกิจของประเทศก็ดีขึ้น

การส่งเสริมให้ประชาชนผู้บริโภคใช้สินค้าที่ผลิตได้ในประเทศไทย แทนที่จะใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยโดยการซื้อสินค้าจากต่างประเทศที่มีราคาแพง ๆ จะช่วยให้เงินตราประเทศไทยไม่รั่วไหลออกนอกประเทศ ในเรื่องนี้รัฐบาลยังไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควรทั้งที่เคยทำมาแล้วจริงอยู่การใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศไทยอาจจะแพงบ้าง แต่ก็จะเป็นในระยะเริ่มต้นเท่านั้น หากผู้บริโภคยอมรับและใช้เป็นประจำอยู่แล้ว ทุกอย่างก็จะเป็นไปในทางที่ดีขึ้น ที่สำคัญคือเรื่อง การควบคุมราคาสินค้า รัฐบาลจะต้องควบคุมไม่ให้มีการขึ้นราคาสินค้าในลักษณะที่ขาดเหตุผล โดยไม่ให้มีช่องทางที่พ่อค้าจะหาทางเลี่ยงได้ กล่าวคือ ในขณะที่ค่าครองชีพของประชากรในประเทศสูงขึ้นเรื่อย ๆ รัฐบาลอาจช่วยแก้ไขโดยการเพิ่มค่าครองชีพให้ข้าราชการ หรือประกาศเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำแก่ลูกจ้าง นายจ้างมักจะฉวยโอกาสขึ้นราคาสินค้า ทำให้การแก้ปัญหาของรัฐบาลไม่ไคลผลเพราะเมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ภาระการครองชีพของประชาชนจะไม่ดีขึ้นเลย ดังนั้น หากมีการฝ่าฝืนก็ต้องลงโทษอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อเป็นการประคับประคองภาวะการครองชีพภายในประเทศ ให้อยู่ในระดับที่จะไม่ทำให้ประชาชนเดือดร้อน เมื่อภาวะเศรษฐกิจในประเทศดี ประชาชนมีการอยู่ดีกินดีก็จะเกิดความสงบ การเรียกร้องที่เกี่ยวกับการบีบรัดทางเศรษฐกิจก็จะลดลง

ปัญหาการศึกษา

ลูกจ้างในสถานประกอบการจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ ซึ่งสถานประกอบการบางแห่งจะใช้คนงานในระดับที่ไม่ต้องการความรู้อะไรเลย เข้ามาทำงาน และลูกจ้างที่มาทำงานก็เพราะความยากจนทางครอบครัวไม่สามารถจะส่งให้เรียนหนังสือได้ จึงต้องออกมาทำงานหาเงินช่วยเหลือครอบครัว คนงานเหล่านี้จะถูกนายจ้างเอาเปรียบ และง่ายต่อการถูกชักจูง หรือแม้แต่คนงานที่มีความรู้พอสมควรก็ตามก็ยังขาดความเข้าใจข้อเท็จจริงบางอย่างอย่างลึกซึ้ง เพราะยังศึกษามาไม่เพียงพอ เมื่อมีการเรียกร้องจึงมักต้องอาศัยบุคคลภายนอกให้มาเป็นที่ปรึกษาและมักจะเชื่อที่ปรึกษาทุกประการเพราะถือว่าเขามีความรู้

เหนือตนเอง ค้วยเหตุนี้ การนัดหยุดงานของลูกจ้างบางรายถูกแปรเปลี่ยนไปจากเจตนาดั้งเดิม กลายเป็นเครื่องมือของผู้แสวงอำนาจทางการเมืองไป

ในปัญหานี้ ผู้เขียนเห็นว่า รัฐบาลจะต้องขยายการศึกษาให้ครอบคลุมทั่วไปเพื่อ ประชากรจะได้มีการศึกษาด้านหน้าที่สำคัญก็คือคนจนซึ่งไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ รัฐบาล จะหาวิธีการใด ๆ ที่จะให้คนไทยผู้ยากจนได้มีโอกาสเรียนหนังสือ และจะเป็นทางหนึ่งในการ พัฒนาประเทศ ประชาชนไม่ต้องถูกชักจูงไปในทางที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล บุคคลผู้ที่เข้ามาสู่ ตลาดแรงงานก็จะได้มีความรู้พอที่จะเอาตัวรอดได้ ไม่ต้องตกเป็นเหยื่อของใคร การให้การ ศึกษา นั้น จะต้องทำไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาประเทศด้านอื่น ๆ ค้วย เช่นการพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อเป็นการสร้างงาน ทั้งนี้หมายรวมถึงการศึกษาโดยทั่วไป และการศึกษาในแบบของการเรียน และฝึกเพื่อออกมาทำงาน ฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานค้วย

สำหรับคนงานซึ่งทำงานอยู่ประจำตามโรงงานต่าง ๆ ในปัจจุบันและยังขาดการศึกษา ผู้เขียนเห็นว่าโครงการโรงเรียนในโรงงาน ซึ่งกรมแรงงานได้ดำเนินการอยู่ นับเป็นโครงการ ที่น่าสนใจ เพราะเป็นการจัดสถานที่เรียนให้แก่ลูกจ้างในสถานประกอบการของนายจ้าง ซึ่ง นายจ้างจะต้องให้ความร่วมมือค้วยจึงจะสำเร็จ นับตั้งแต่ดำเนินการมา ปรากฏว่า ปัจจุบัน มีโรงเรียนที่ตั้งในโรงงานตามโครงการแล้ว ๑๕ แห่ง ส่วนใหญ่เป็นโรงงานทอผ้า การสอนนั้น ได้ได้รับความร่วมมือจากกระทรวงศึกษาธิการในการจัดหาครูผู้สอน โดยสอนลูกจ้างในเวลาว่าง จากการทำงาน ซึ่งนับว่าได้ผลดีเพราะมีการให้ประกาศนียบัตรเมื่อเรียนจบหลักสูตรที่ตั้งประถม ศึกษาปีที่ ๔ และประถมศึกษาปีที่ ๗ ทั้ง ๑๕ โรงเรียนนี้ส่วนใหญ่เป็นโครงการที่ทางกรมแรงงาน เสนอไปขอความช่วยเหลือจากนายจ้าง และลูกจ้างได้ขอร้องให้มีการเปิดสอนซึ่งกรมแรงงาน ก็ได้จัดการให้ ผู้เขียนเห็นว่าทางกรมแรงงานควรมีการประชาสัมพันธ์ และชี้ให้เห็นประโยชน์ ส่วนรวมที่จะเกิดแก่ประเทศชาติ ในการจัดโครงการนี้ รัฐบาลควรให้ความสนใจและช่วยให้ โครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จค้วยคึในอนาคตเพราะเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้คนงานของ ไทยมีความรู้ ไม่ถูกเอารักเอาเปรียบ และไม่ถูกชักจูงจากบุคคลภายนอกให้ไปในทางที่ผิด

อันจะเป็นปัญหาเกิดขึ้นภายหลัง เมื่อลูกจ้างมีความรู้ได้รับการศึกษาคือ การกระทำสิ่งใด
 สิ่งหนึ่งก็จะเป็นไปด้วยเหตุผล และเมื่อใดคำนึงถึงเหตุผลต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้วช่วงต้น
 ปัญหาของลูกจ้างก็จะค่อย ๆ หมดไป

ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน

นอกจากปัญหาทางการศึกษาโดยทั่วไปแล้ว ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ลูกจ้างและ
 นายจ้างจำนวนไม่น้อยยังไม่เข้าใจในกฎหมายแรงงานอย่างลึกซึ้งเพียงพอ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น
 จึงทำให้เกิดข้อถกเถียงของกฎหมาย และแปลเจตนาของกฎหมายไม่ถูกต้อง จึงจะเห็นได้ว่าการ
 นักกฎหมายแต่ละครั้งส่วนมากที่ผ่านมาส่วนใหญ่ยังไม่ถูกตามขั้นตอนของกฎหมาย โดยเฉพาะ
 ใน พ.ศ. ๒๕๑๒ นายจ้างบางรายก็ไม่ยอมเจรจากับลูกจ้างเมื่อมีการยื่นข้อเรียกร้องทำให้
 ลูกจ้างไปฟ้องนักกฎหมายทันที ซึ่งเป็นการข้ามขั้นตอนไป นอกจากนี้ ในกฎหมายคุ้มครอง
 แรงงาน นายจ้างก็ยังไม่เข้าใจว่าตนจะต้องทำอะไรบ้าง จึงไม่เป็นการขัดต่อกฎหมาย บาง
 รายเพิ่งจะรู้เอาทีหลังเมื่อมีการเรียกร้องของลูกจ้าง และเนื่องจากไม่เข้าใจในตัวบทกฎหมาย
 จึงทำอะไรไม่ถูกต้องลงไป

ในปัญหานี้ จะคงมีการส่งเสริมการอบรมนายจ้างและลูกจ้าง ทั้งในค่านกฎหมาย
 แรงงาน และหลักโดยทั่วไป ในการบริหารงานของนายจ้างหรือความรับผิดชอบในหน้าที่ของ
 ลูกจ้าง ซึ่งเรื่องนี้ ศูนย์ฝึกอบรมแรงงาน กรมแรงงาน กำลังดำเนินการอยู่ และมีผู้สนใจ
 เข้ารับการอบรมเป็นจำนวนมาก แต่ดูเหมือนจะจำกัดวงอยู่แต่เพียงกรุงเทพฯ และจังหวัด
 ใกล้เคียง ผู้เขียนเห็นว่าควรขยายโครงการการฝึกอบรมไปให้ทั่วกัน ควรมีการประชา
 สัมพันธ์ให้เต็มที่ เพราะการที่นายจ้างหรือลูกจ้างจะได้รับการอบรมนั้น ลูกจ้างนายจ้างจะต้อง
 มาสมัครเอง ดังนั้น ผู้ได้รับการอบรมจึงเป็นผู้ที่มีความสนใจจริง ๆ เท่านั้น สิ่งสำคัญอีกประการ
 หนึ่งของการฝึกอบรมก็คือ วิทยากรผู้บรรยายจะต้องมีความสามารถทั้งทางวิชาการและทาง
 ปฏิบัติที่แท้จริง รวมทั้งจะต้องมีความสามารถที่จะบรรยายให้ผู้รับการอบรมเข้าใจและสนใจ
 ในหลักสูตรด้วย เพราะเท่าที่ผ่านมา วิทยากรบางท่านไม่สามารถดึงดูดความสนใจผู้รับการ

อบรมได้ ซึ่งทำให้การอบรมชาวประโชนไป ผู้รับการฝึกอบรมก็จะไปเพียงวุฒิมัธยมศึกษา การฝึกอบรม แต่ความรู้ความเข้าใจที่แท้จริงยังคงเท่าเดิมเพราะไม่ได้สนใจในศรัทธาการ ผู้ฝึกอบรม ดังนั้น วิทยาการจะต้องได้รับการฝึกมาอย่างถึงใจมีความชำนาญ

ปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

การปฏิบัติงานในที่นี้ก็คือการตรวจแรงงานตามสถานประกอบการของเจ้าหน้าที่ กรมแรงงาน ประการแรกคือจำนวนเจ้าหน้าที่มีน้อย ไม่พอเพียงต่อการปฏิบัติหน้าที่ ประการที่สอง ในขณะที่เจ้าหน้าที่มีน้อย แต่การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ ดังที่กล่าวมาแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจแรงงานจะออกตรวจนอกสำนักงานไปตามโรงงานต่าง เพื่อแนะนำข้อกฎหมาย และตรวจความเข้าใจปฏิบัติกฎหมายหรือไม่ หากไม่ถูกก็จะจัดการแนะนำเตือน และฟ้องร้องดำเนินคดี แต่ปรากฏว่า การออกตรวจนอกสำนักงาน ไม่มีการควบคุม บางคนออกจากสำนักงานก็ไปธุระส่วนตัว ไม่มีการตรวจแรงงาน พอวันรุ่งขึ้นก็มีรายงานว่าไปตรวจที่ใดที่หนึ่ง บางคนก็ส่งรายงานจริง บางคนก็ส่งรายงานเท็จ และผลงานแต่ละวันจะมีน้อยมาก ซึ่งนอกจากจะทำให้งานที่ได้รับมอบหมายขาดประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นการสูญเสียค่าอีกด้วย และยังเป็นมูลเหตุให้เกิดการนัดหยุดงานของลูกจ้าง เพราะถูกนายจ้างเอารัดเอาเปรียบโดยที่เจ้าหน้าที่ดูแลไม่ทั่วถึง

ปัญหานี้ จะต้องแก้ไขด้วยการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่เป็นประการแรก และประการที่สองคือ การเข้มงวดต่อการปฏิบัติหน้าที่ การส่งรายงาน การปฏิบัติหน้าที่แต่ละครั้งจะต้องมีหลักฐานการตรวจที่แท้จริง อย่างน้อยก็ควรมีการบันทึกปากค่านายจ้างหรือลูกจ้างพร้อมทั้งมีลายมือชื่อ นอกจากนั้นก็ควรจะมีระเบียบไปค้ำยันว่า การตรวจงานในแต่ละวัน ควรจะได้ผลงานปริมาณเท่าใด และผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร และการติดตามผลเป็นอย่างไร อย่างน้อยก็เพื่อจะทำให้งานเดินมากกว่าที่เป็นอยู่ และไค้งานไม่น้อยกว่าที่กำหนด เพราะไม่เช่นนั้นบางคนจะส่งงานเพียงวันละหนึ่งรายขณะที่ออกตรวจโรงงานตลอดวัน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องได้รับการควบคุมอย่างเข้มงวด เพราะงานนี้จะเป็นค่านแรกที่รัฐบาลจะทราบว่า นายจ้างจำนวนเท่าใดที่ยังไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน เพื่อจะได้จัดการให้ปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป หาก

การตรวจแรงงานทำอย่างทั่วถึง จนนายจ้างปฏิบัติถูกต้องหมดแล้ว ลูกจ้างก็จะมีความรู้สึกว่าตนเองไม่ถูกเอาเปรียบจากนายจ้างและยังได้รับความคุ้มครองดูแลจากเจ้าหน้าที่รัฐบาลช่วยในการทำงานของลูกจ้างก็จะดีขึ้น และความต้องการที่จะเรียกร้องสิ่งต่าง ๆ จากนายจ้างก็จะลดลง จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีความเดือดร้อนจริง ๆ เท่านั้น

ปัญหาเรื่องการรักษากฎหมาย

เมื่อมีการนัดหยุดงานเกิดขึ้น เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง เพราะรัฐบาลเป็นผู้รักษากฎหมาย และยิ่งมีการนัดหยุดงานหากมีการยึดเงื่อนไขการต่อรองการแก้ไขแล้ว ก็จะก่อให้เกิดความปั่นป่วน และความไม่สงบในบ้านเมืองซึ่งในข้อนี้ตามข้อเท็จจริง เจ้าหน้าที่กรมแรงงานไม่ได้รับอำนาจจากกฎหมายอย่างเต็มที่ จะลงโทษผู้กระทำผิดแต่ละครั้งจะต้องอาศัยหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ตำรวจ อัยการ และศาล เจ้าหน้าที่กรมแรงงานไม่มีสิทธิหรืออำนาจอะไรที่จะบีบบังคับนายจ้าง หรือลูกจ้างผู้กระทำความผิดได้ โดยเฉพาะในกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ทำให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่เกิดความล่าช้า เพราะต้องอาศัยหน่วยงานอื่น ๆ

ผู้เขียนมีความเห็นว่า ในฐานะที่รัฐบาลเป็นผู้ถือกฎหมายและรักษากฎหมายเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยแก่บ้านเมือง ก็สมควรที่จะใช้อำนาจนั้นจัดการให้เด็กชากลงไป เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นมิฉะนั้นแล้วกฎหมายจะขาดความศักดิ์สิทธิ์ และทำให้ขาดความเชื่อถือจากบุคคลโดยทั่วไป และในขณะที่ลูกจ้างไม่สามารถใช้สิทธิตามกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ได้อย่างเต็มที่ กล่าวคือ ไม่สามารถนัดหยุดงานได้ตามข้อกำหนดของกฎหมาย นั้น รัฐบาลหรือกรมแรงงานจะต้องควบคุมและบังคับให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานทุกฉบับโดยเคร่งครัด โดยเฉพาะกฎหมายคุ้มครองแรงงาน เพื่อให้ลูกจ้างได้รับสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมายที่พึงได้รับอย่างเต็มที่ เพื่อจะได้ไม่เกิดความขัดแย้งขึ้นในใจของลูกจ้าง และเพื่อขจัดความผิดที่วุ่น ในยุคของการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินนี้ ลูกจ้างถูกตัดสิทธิต่าง ๆ ไปหมด ทั้งที่ความจริงแล้วรัฐบาลห้ามเพียงการนัดหยุดงานเท่านั้น

อีกประการหนึ่งในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว รัฐบาลควรพิจารณาจัดตั้งศาลแรงงานขึ้น เพื่อพิจารณาคดีด้านแรงงานโดยเฉพาะ ตามปกติศาลยุติธรรมก็มีงานล้นจนตัดสินไม่ทันอยู่แล้ว หากได้มีการตั้งศาลแรงงานขึ้นก็จะเป็นการแบ่งเบาภาระการงานจากศาลมาได้บ้าง และทำให้งานดำเนินไปได้รวดเร็วขึ้น นอกจากนั้นควรมีการแก้ไขกฎหมายบางข้อในเรื่องการคุ้มครองแรงงาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมยิ่งขึ้น เพื่อมิให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเอากฎหมายเป็นเครื่องมือเอาเปรียบฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และในเรื่องอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สมควรจะได้รับการพิจารณาเปลี่ยนแปลงแก้ไข เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปัญหาทางการเมือง

นอกเหนือจากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว ปัญหาทางด้านการเมืองนับว่ามีความสำคัญมาก สำหรับปัญหาเรื่องการแทรกแซงในกลุ่มกรรมกร นั้น ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหาอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองของประเทศไทย หรือจากการแทรกแซงกรรมกรจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ก็ตาม เราคิดว่าการนัดหยุดงานจำนวนหนึ่ง เกิดการจากยุยงจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ อันก่อให้เกิดผลเสียแก่ภาวะเศรษฐกิจในประเทศ ความวุ่นวายในประเทศ และรวมถึงความไม่มั่นคงในการบริหารประเทศของรัฐบาล ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรมีการป้องกัน เหตุการณ์ดังกล่าวที่อาจคงอยู่แม้อยู่ในยุคของการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินก็ตาม ซึ่งแนวทางการป้องกันมีดังนี้

๑. ไม่อนุญาตให้จัดตั้งสหภาพแรงงานที่นิยมฝ่ายซ้าย ทั้งนี้ฝ่ายคอมมิวนิสต์ถือว่าสหภาพแรงงานเปรียบเสมือนโรงเรียนสอนการปฏิบัติ ดังนั้น จึงต้องหาทางกำจัดเสีย เมื่อสืบได้ว่าคอมมิวนิสต์แฝงมาในรูปใด นั้นหมายถึงว่าต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
๒. ไม่ควรให้มีการประชุมลับ หรือการอบรมลับ การประชุมเกี่ยวกับการบริหารสหภาพแรงงานก็ดี การประชุมเกี่ยวกับปัญหาทางเศรษฐกิจก็ดี จะต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการ และจะต้องมีเจ้าหน้าที่เข้าร่วมรับฟังการประชุม รวมถึงการบันทึกข้อความโดยลายลักษณ์อักษร หรือโดยเทป, ภาพ เจ้าหน้าที่จะต้องมีอำนาจในเรื่องเหล่านี้โดยสมบูรณ์

๓. การสนับสนุนทางการเงินจากเอกชนหรือจากรัฐบาลต่างประเทศ จะต้องไ้
รับการอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล การสนับสนุนทางการเงิน นับว่าเป็นเรื่องสำคัญ
 ที่จะทำให้กรรมกรเคลื่อนไหวได้ ฝ่ายคอมมิวนิสต์โคหุมเทเงินทองทางค่านี้อย่างมากทั้งในการ
 ให้เงินก่อตั้งสหภาพแรงงาน เพื่อจัดการประชุมเพื่อจัดการอบรมเพื่อการนัดหยุดงานเพื่อการ
 เดินทางในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้น จึงจำเป็นจะต้องมีการควบคุมการสนับสนุนทาง
 ทางการเงินอย่างเคร่งครัด ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีมาตรการดำเนินงานด้านนี้

๔. หลักสูตรการอบรมแรงงานและการจัดการงานบุคคลควรได้รับความเห็นชอบ
จากกรมแรงงานก่อน ในระยะ ๓ ปีที่ผ่านมา กรรมกรฝ่ายซ้ายได้ดำเนินการประชุม และ
 อบรมกันเอง และเอาวิชากรฝ่ายซ้ายเป็นผู้บรรยาย จึงเกิดปัญหาความยุ่งยากและความไม่
 สงบสุขทางอุตสาหกรรมขึ้น ปัจจุบันยังไม่มีมาตรการในเรื่องนี้อย่างเคร่งครัด คอมมิวนิสต์
 จึงยังมีช่องทางเคลื่อนไหวในเรื่องนี้อยู่มาก

๕. ป้องกันการเข้าไปอยู่ในตำแหน่งที่สำคัญในสหภาพแรงงาน คอมมิวนิสต์มักจะ
 ใช้วิธีเข้ามาดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในสหภาพแรงงาน เพื่อความสะดวกในการดำเนินการทาง
 การเมือง เช่น ตำแหน่งเลขาธิการ ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายฝึกอบรม ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายการเงิน
 รวมทั้งตำแหน่งฝ่ายการแถลงข่าว เป็นต้น หากประสบความสำเร็จก็จะเป็นประโยชน์แก่ฝ่าย
 คอมมิวนิสต์ อย่างไม่มีปัญหา ดังนั้น จึงต้องหาทางป้องกัน ซึ่งเรื่องนี้ได้มีกฎหมายอยู่แล้ว ซึ่ง
 จำเป็นต้องปฏิบัติให้จริงจังยิ่งขึ้น

๖. ห้ามการนัดหยุดงานที่ผิดขึ้นตอนกฎหมาย การนัดหยุดงานที่ผิดขึ้นตอนของกฎหมาย
 ย่อมก่อให้เกิดวิกฤติการณ์ เพราะกฎหมายขาดความศักดิ์สิทธิ์ และนอกจากนั้นการนัดหยุดงาน
 ที่ใช้พลังข่มขู่บีบบังคับนายจ้าง และรัฐบาล การปิดล้อมโรงงาน การจับนายจ้างไปกักขัง เพื่อ
 การต่อรอง เหล่านี้จะต้องป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีกเด็ดขาด วิธีนี้นอกจากจะต้องแก้ไขโดยการ
 อบรมกรรมกรอย่างจริงจังแล้ว เจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด นับตั้งแต่วันที่

๖ ตุลาคม ๒๕๑๕ รัฐบาลสามารถปฏิบัติได้ผลอย่างจริงจัง

๗. ป้องกันการปลุกระดมมวลชน ทั้งนี้เพื่อมิให้ลูกจ้างต้องถูกปลุกปั่นยุยง ให้ดำเนินการ
 การไปในทางไม่ถูกต้อง และเป็นการต่อต้านรัฐบาล เพื่อให้เกิดภาวะปั่นป่วนทางเศรษฐกิจและ
 สังคมของประเทศอันจะเป็นช่องทางให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์เข้ายึดครองประเทศไทยได้

ทั้งหมดนี้จะให้โดยลงอย่างแท้จริงก็ต้องฝึกอบรม กรรมการฝ่ายขวา เข้าต่อต้านและ
แข่งขัน เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจหน้าที่ ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือทางรัฐบาลอีกทางหนึ่งด้วย
การที่ฝ่ายตรงข้ามจะเอากรรมการ เป็นเครื่องมือในการนัดหยุดงานเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง
เมืองก็จะหมดไป

เมื่อพิจารณาและสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว ก็จะเกิดความอยู่กินดี ความสงบ
ในบ้านเมือง ภาวะการครองชีพไม่สูง ก็จะทำให้การเรียกร้องของกรรมกรลดลงได้ ทั้งนี้
รัฐบาลจะต้องใช้ความสามารถอย่างถึงที่สุดรวมทั้งจะต้องได้รับความร่วมมือจากนายทุนและ
กรรมกรด้วย เมื่อภาวะการณ์ต่าง ๆ เขาสู่วาระปกติมีความสงบทางบ้านแรงงาน การนัด
หยุดงานของกรรมกรลดลง การลงทุนภายในประเทศก็จะมีบรรยากาศที่แจ่มใสตามมา

สรุป

เท่าที่ผู้เขียนได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นทัศนะของผู้เขียนซึ่งได้จากข้อมูลและกรณี
แวดล้อมจากประสบการณ์ของผู้เขียน และการศึกษาที่กระทำมาทั้งหมดนี้ก็เป็นเพียงระยะเวลา
หนึ่งเท่านั้น การที่จะปรับปรุงแก้ไขสาเหตุของการนัดหยุดงานอันมีผลต่อภาวะการลงทุนใน
ประเทศ นั้น จะต้องทำการศึกษาข้อเท็จจริงและปัญหาต่าง ๆ มากมาย และจำต้องอาศัยเวลา
พอสมควร วิทยานิพนธ์นี้จึงเป็นเพียงแนวทางประกอบการพิจารณาแก้ไข และป้องกันเพื่อมิให้
เกิดการนัดหยุดงาน ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อการตัดสินใจลงทุนของผู้ลงทุน และเป็นเพียง
ข้อมูลเบื้องต้นในอันที่จะเป็นแนวทางให้ผู้นสนใจ ระทำการศึกษาค้นคว้าให้กว้างขวางและลึกซึ้ง
ต่อไป แต่ผู้เขียนก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หากได้มีการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้เขียน ก็น่าจะ
เป็นวิธีหนึ่งที่จะลดปัญหาการนัดหยุดงานของกรรมกรได้ และจะทำให้ภาวะต่าง ๆ ในประเทศ
ดีขึ้น อันหมายถึงว่าการลงทุนในประเทศไทยจะมีบรรยากาศที่ดีขึ้นด้วย.